

Kuidas valida õige valgusti?

Valgusti valikul tuleb lähendada konkreetse ruumi otstarbest. Iga tegevuse jaoks peab olema õige intensiivsusega, õiget tüüpi ja õigesti suunatud valgustus.

Tekst **Ülle Jõks**, Fotod **Hektor-Light**

HEAD VALGUST ISELOOMUSTAB TÄPSELT parasjagu valgust. Sellise tervikliku valgustatuse saab, kui kasutada samal ajal eri tüüpi valgusteid. Ei tohiks unustada, et ühte ruumi mahub erinevaid tegevusi.

Vältida tuleks ala- ja ülevalgustamist. Mõlemad äärmused mõjuvad inimesele kehvasti, väsitades või muutes meeleolu närvilisemaks ja tusasemaks. Hea valgus võiks anda jõudu ning teha reipamaks. Kuigi valgustamisel kehtivad teatud reeglid, siis tegelikult nõuab iga ruum eripärast lahendust. Oma osa mängivad interjööri kasutatavad toonid, nende heleduse ja tumeduse aste, samuti akende olemasolu ning ruumi kõrgus ja muu eripära. Samuti peab lähtuma mööbli paigutusest ning ruumi otstarbest üldse.

Reeglid valgusti valikul

Valgustamisel peaks arvestama ruumide suurusega. Kasutusel on teatud rusikareegel – mitu vatti ruutmeetri kohta on piisav. Näiteks esikus, trepikoridoris võiks see olla 15 W/m², köögis, elutoas, kabinetis ja magamistoas 20 W/m², vannitoas 50 W/m². Samal ajal peaks arvestama ka seinte

Lühter Ola firmast Masiero.

Kõige populaarsem valgusti värv on praegu valge, mis sobib peaaegu igale poole ning annab heledat puhast valgust.

Valgusti nimega Ray firmast Fabbian.

Noblessa | **Saksa kvaliteet. 650 g/d**

Valgusti Tatou
firmast Flos.

Katusealusesse
töötuppa sobivad
üllihästi suunata-
vad kohtvalgustid.

kas see peaks olema vaid meeleolu või hoopis lugemisvalgus, kas see peaks olema kitsalt suunatav valgus, et ei häiriks kaaslast samal ajal, või võiks olla hoopis valguspaneel.

Intiimsemat meeleolu aitavad luua ka laua- ja põrandavalgustid. Kohtvalgustid aitavad valgustada ka eriliste kujudega ruume. Näiteks kaldlagede puhul on võimalik kasutada siinivalgusteid, suunatavaid kohtvalgusteid.

On ruume, kuhu laelambid ei sobi, sel juhul tuleks ruumis tagada kõigepealt üldvalgus. Näiteks saavutavad hea valgustatuse süvisvalgustid ja karniisvalgustus. Lisahubasuse saab tuua põranda- ja laua- valgustitega.

Disain ja mood

Põhimõtteliselt võiks koduvalgusteid jagada klassikalisteks ning modernvalgustiteks. Klassikat seostatakse eelkõige antiiksete interjööridega. Valgustite disain hõlmab aga erinevaid moevoolusid eri ajajärkudest, nagu näiteks *art deco*, *vintage* jne.

Interjööri stiili valikul võiks lähtuda elamu eksterjöörist. Alati on huvitav erinevate stiilide miksimise tulemus, sest lae-, laua-, sein- ja muud valgustid ei pea tingimata olema kõik ühest seeriast. Kuid eelkõige teevad kodust kodu ikkagi pererahva eelised ja nägemused.

Sel hooajal on tootjatel pakkumises rohkelt valget värvi ja põnevaid pinnakatteid. Valged valgustid mõjuvad sensuaalselt ja uhkelt ning annavad ruumile teatava puhtuse ja ruumikuse. Üheks uudseks märksõnaks valgustite valikul on ka retro ja *vintage*.

ja lae värvust. Tumedad pinnad vajavad suurema võimsusega valgust, sest valgust neeldub enam.

Veega ja niiskusega kokkupuutel tuleb kasutada niiskuskindlaid valgusteid tähisega IP, mille järel on number. Mida suurem number, seda parem niiskuskindlus. Kindlasti ei tohi duširuumis valgusti olla veejoale lähemal kui 60 cm.

Süvisvalgustite muretsemisel tuleks eelkõige jälgida nende mõõte, et need ikka mahuksid lae või seina taha ning oleksid edaspidi hästi hooldatavad.

Üheks võimaluseks erineva valgustuse saavutamiseks on kasutada valgustugevuse reguleerijat ehk dimmerit. Sel juhul tuleks müüjat informeerida olemasolevatest valgusallikatest ja trafodest, millele dimmerit soovitakse. Tavaliselt ei saa reguleerida päevavalguslampide, kompaktlampide ja säästulampidega töötavaid valgusteid. Ka maksimaalset lubatud võimsust ei tohi ületada.

Meeleolu loovad nüansid

Üldvalguse saamiseks võiks kasutada erinevaid valgusteid: sein-, lae-, karniisi-, põranda- ja süvisvalgusteid. Näiteks

elutoas soovime lõõgastuda ja õdusas keskkonnas puhata, kuid peale selle vajab see ruum koristamise tarbeks aeg-ajalt ka tugevat valgustamist. Selles olukorras võiks mõelda dimmeri paigaldamisele, et valgust vastavalt vajadusele tugevamaks või nõrgemaks reguleerida.

Lapse tuppa valgusteid valides tasub mõelda eelkõige lapse vanusele ning sellele, mis toimetusi seal kõige enam tehakse. Mürsikueas tasuks hoiduda klaaskuplitega valgustitest, mis kergesti mänguhoos võivad puruneda. Üldvalgust saab luua erinevate ja purunemise mõttes turvaliste süvisvalgustitega. Piiratud eelarvega puhul võiks vältida väga lapsemeelseid erilisi valgusteid, sest lapsed kasvavad nendest kiiresti välja.

Magamistoas on soovitatav kasutada plafooni tüüpi valgusteid, mis oleks allapoole suletud, et valgus ei pimestaks voodis oleku ajal. Ideaalne lahendus on paigaldada valgustid voodi peatsisse koos lülitiga, et tule kustutamiseks ei peaks enne uinumist üles tõusma. Seda tuleks juba planeerimise faasis arvestada, siis ei jää seinale juhtmeid paistma. Seinavalgustit valides peaks mõtlema selle otstarbele: